

Otvorena nauka i  
intelektualna svojina

**Iskustva iz oblasti softvera**

Otvoreni kod  
Otvoreni podaci



## Kategorija:Autorsko pravo

---

S Wikipedije, slobodne enciklopedije

Glavni članak ove kategorije je **Kršenje autorskih prava**.

- Autorska prava, licence i patenti?
  - A) Ne znam šta su.
  - B) Znam ponešto.
  - C) Znam prilično.
  - D) Znam jako dobro.

- ***Copyright***

Zakonski regulisano autorsko pravo je pravo korišćenja ili odobravanja drugima da koriste koje uživaju stvaraoци autorskih djela

- ***License***

Licenca reguliše upotrebu i distribucija

- ***Patent***

Patent je skup ekskluzivnih prava koja štiti pronalazača u zamjenu za doprinos razvoju društva

- Dvije osnovne vrste
- ***Proprietary - zatvorene***
  - Vlasnički softver se licencira pod uslovima propisanim od strane nosilaca autorskih prava
  - **Ne može biti iznad zakona**
- ***Free and open-source (FOSS) - otvorene***
  - Prihvatanje uslova licence vezano za distribuciju
  - Korisnik može da **koristi, proučava i mijenja** softver bez prihvatanja uslova
  - **Permissive** - minimum ograničenja
  - **Copyleft** - forsiranje propagacije prava

# Koja prava daju/definišu?

- Zadržavanje autorskih prava
  - Sve osim javnog vlasništva
- Pravo izvođenja i prikazivanja
  - Sve licence
- Pravo umnožavanja
  - Sve osim vlasničkih
- Pravo izmjene
  - Samo FOSS i javno vlasništvo
- Pravo distribucije
  - FOSS - da, uz pridržavanje uslova licence
- Pravo promjene licence
  - Permissive da, copyleft ne

- Da li znate šta su **Creative Commons** licence?
  - A) Ne znam šta su.
  - B) Znam ponešto.
  - C) Znam prilično.
  - D) Znam i koristim ih.

# Creative Commons licence

- CC0
- CC **BY**
- CC **BY-SA**
- CC **BY-ND**
- CC **BY-NC**
- CC **BY-NC-SA**
- CC **BY-NC-ND**

- Javno vlasništvo - Public Domain
  - Nije baš licenca sama po sebi
- **CC0** jeste licenca - "***No rights reserved***"
  - Odricanje svih prava i predavanje vlasništva u javni domen
  - Korisnici mogu da urade šta god požele
- **Ko želi takvo nešto?**
  - **Smithsonian Institute - 2,8 miliona 2D i 3D unosa**
  - **NASA - gotovo sve slike, modeli, itd.**



- CC **BY** - Attribution
- Dopusšteno sve sve dok navedu **autore**
- U svijetu softvera su to BSD, MIT i slične licence
- Napoznatiji predstavnici:
  - **Android**
  - Apache web server, Firefox, Chromium

# Creative Commons licence

- CC **BY-SA** - Share-Alike
- Dopušteno sve ali **distribucija pod istom licencom**
- U svijetu softvera su to GPL i srodne licence
- Najpoznatiji predstavnici:
  - Linux
  - R

- CC **BY-NC**
- Dozvoljeno sve ali **samo za nekomercijalne upotrebe**
  
- CC **BY-NC-SA**
- Dozvoljeno sve **nekomercijalno** ali **distribucija pod istom licencom (BY-NC-SA)**

- CC **BY-ND**
- Dozvoljeno sve ali **bez distribucije izmijenjenog djela**
- CC **BY-NC-ND**
- Dozvoljeno sve **samo za nekomercijalne upotrebe** i **bez distribucije izmijenjenog djela**
- Najrestriktivnija licenca - najveća ograničenja

- Public Domain Dedication and License (**PDDL**)
  - Odgovara **CC0** - javno vlasništvo
- Attribution license (**ODC-By**)
  - Odgovara CC **BY** - navođenje izvora
- Open Database License (**ODC-ODbL**)
  - Odgovara - CC **BY-SA** - distribucija pod istom licencom